

Statens vegvesen

Vedlegg 2 – Forslag til forskriftsendringer

Forslag til endringsforskrift til forskrift 1. oktober 2004 nr. 1339 om trafikkopplæring og førerprøve m.m.

Vegdirektoratet
Trafikant- og kjøretøyavdelingen
6. juli 2012

I det følgende blir forskriftsforslagene til klasse A1, A2 og A presentert først, deretter klasse B kode 96 og BE og til sist de andre endringene i trafikkopplæringsforskriften. Denne strukturen følger strukturen i høringsnotatet. Hensikten er å skape bedre oversikt.

FORSLAG TIL FORSKRIFTSENDRINGER

Forslag til endringsforskrift av forskrift 1. oktober 2004 nr. 1339 om trafikkopplæring og førerprøve m.m.

Klassene A1, A2 og A

I

I følgende bestemmelser skal klasse A2 tilføyes §§ 2-1, 2-2, 2-4, 3-2, 4-3, 4-8, 4-9, 6-5, 6-6, 6-14, 8-2, overskrift kapittel 9, 9-1, 9-3, 9-4, 9-5, 9-7, 9-8, 9-9, 9-10, 9-11, 9-12.

I følgende bestemmelser skal klasse «M» endres til «AM» §§ 2-1, 2-4, 4-8, 4-9, 6-6, 8-2, 10-6.

§ 2-2 andre ledd skal lyde:

Øvingskjøring med kjøretøy der læreren eller ledsageren ikke har lov til å følge med i eller på kjøretøyet kan bare skje dersom læreren eller ledsageren har instruksjonsmulighet overfor eleven via toveis radioforbindelse eller lignende, i tillegg til visuell kontakt. Det samme gjelder dersom det for opplæring mot vederlag er gjort særlig unntak fra kravet om at læreren skal følge med i kjøretøyet. *I klassene A1, A2 og A stilles det ikke krav til at lærer eller ledsager må følge med på kjøretøyet.* Det er ikke adgang til å øvingskjøre i klasse B med kjøretøy med sitteplass kun for føreren.

§ 2-4 første ledd oppheves.

Nåværende andre til sjette ledd blir henholdsvis første til femte ledd.

§ 3-2 første ledd skal lyde:

Kjøretøyet skal tilhøre den aktuelle *førererkortklassen*. Ved øvingskjøring i klasse S kan eleven bruke beltemotorsykkel klasse 2 selv om eleven kun kan få førerrett begrenset til beltemotorsykkel klasse 1.

§ 4-3 skal lyde:

§ 4-3 Tilleggskrav til lærevogn - klassene A1, A2 og A

Lærevogn i klasse A, tung motorsykkel, skal ha et slagvolum på minst 600 cm³, en effekt på over 40 kW og en konstruktiv hastighet på minst 100 km/ t. Lærevogn i klasse A2, mellomtung motorsykkel, kan ha tilsvarende slagvolum, effekt og konstruktiv hastighet.

Lærevogner i klassene A1, A2 og A skal ha følgende tilleggsutstyr:

- a) dobbel sett betjeningsinnretning for brems og kopling,
- b) ett ekstra speil som gir læreren tilstrekkelig utsyn bakover,
- c) ett ekstra speil som gir læreren tilstrekkelig kontroll med eleven og
- d) håndtak på hver side som er tilgjengelig for lærer.

§ 6-5 skal lyde:

§ 6-5 *Spesielle krav til undervisningspersonell - klassene A1, A2 og A*

For å kunne undervise i klassene A1, A2 eller A kreves det godkjenning som trafikklærer, førerett etter bestått førerprøve i klasse A1, A2 eller A og spesialutdanning fra Høgskolen i Nord-Trøndelag, avdeling for trafikklærerutdanning, eller tilsvarende utdanning godkjent av Vegdirektoratet.

For å kunne undervise i sikkerhetskurs på veg ved utvidelse fra klasse A2 til A må vedkommende trafikklærer delta på et to dagers kurs godkjent av Vegdirektoratet med mindre dette var en del av godkjent spesialutdanning for klassene A1, A2 og A.

§ 9-3 skal lyde:

9-3 *Trinn 2: Grunnleggende kjøretøy- og kjørekompetanse - klassene A1, A2 og A*

Etter å ha gjennomført trinn 2 skal eleven ha det grunnlaget som er nødvendig for å ha godt utbytte av opplæringen i trinn 3. *Eleven skal ved innledning av trinn 2 ha 3 timer obligatorisk opplæring.*

Eleven skal ha så gode tekniske kjøreferdigheter og arbeidsvaner at oppmerksomheten kan flyttes fra eget kjøretøy til trafikkbildet og samhandlingen med andre trafikanter. *I tillegg skal eleven vurdere sin egen ferdighet i å bruke motorsykkelen og oppdage mangler ved motorsykkelen.*

Eleven skal

1. *ha 3 timer obligatorisk opplæring i grunnleggende kunnskap om motorsykelkjøring, miljø, sikkerhet og opplæring*
2. *kunne gjøre rede for motorsykkelen hovedkomponenter, den informasjon vognkortet gir og kunnskapsgrunnlag for å kunne utføre sikkerhetskontroll og forstå hvorfor den gjennomføres*
3. *kunne gjøre rede for bruk av riktig motorsykelbekledning og påbudt sikkerhetsutstyr*
4. *kunne forberede kjøring, og ved å gå ved siden av motorsykkelen forflytte den framover og bakover, rett frem og i sving uten hjelp av motor*
5. *kunne utføre aktuell sikkerhetskontroll av motorsykkelen*
6. *kunne sette i gang motorsykkelen med god balanse både rett fram, til høyre og venstre, på flat vei og i utfor- og motbakker*
7. *kunne plassere motorsykkelen hensiktsmessig i kjørefeltet ved kjøring rett fram*
8. *kunne stanse motorsykkelen på en myk og behagelig måte*
9. *kunne ha god balanse når motorsykkelen kjøres i gangfart*
10. *kunne gire og velge hensiktsmessig gir*
11. *ha tilegnet seg grunnleggende ferdigheter i å styre motorsykkelen*
12. *ha tilegnet seg grunnleggende ferdigheter i å bremse*
13. *kunne innta handlingsberedskap og ha grunnleggende kjøretekniske ferdigheter gode nok til å kunne kjøre i et enkelt miljø med lite trafikk*

Eleven skal ved avslutningen av trinn 2 gjennomføre veiledningstime i samsvar med § 7-5.

§ 9-4 skal lyde:

§ 9-4. *Trinn 3: Trafikal opplæring - klassene A1, A2 og A*

Etter å ha gjennomført trinn 3 skal eleven ha det grunnlaget som er nødvendig for å ha et godt utbytte av avsluttende opplæring i trinn 4.

Eleven skal kunne kjøre tydelig, sikkert og selvstendig i variert trafikk. *Eleven skal ha tilstrekkelig øving i kjøring med passasjer eller fullastet motorsykel. I tillegg skal eleven kunne vurdere sin egen kompetanse til å kjøre i trafikken.*

Eleven skal:

1. beskrive de krefter som påvirker en motorsykkel under kjøring og gjør rede for sammenhengen mellom fysikk, motorsykkelens egenskaper og anvendt kjøreteknikk
2. beskrive og forklare informasjonsomsettingen og faktorer som virker inn på denne under kjøring, og gjøre rede for hvordan førerens holdninger og innstilling til sikker kjøring virker inn på atferden
3. ha tilegnet seg tilstrekkelig kompetanse om kjørestrategi og atferd ved kjøring i ulike trafikkmiljø ved at eleven
 - a) kjenner til grunnregelen for trafikk, trafikkreglene, skilt og forskrifter, og forklarer kjøremåter begrunnet i disse
 - b) beskriver situasjoner med særlig risiko for motorsyklister og gjør rede for sikre og hensiktsmessige kjøremåter
 - c) angir en hensiktsmessig plassering foran og gjennom en kurve og gjør rede for hvordan eleven ved hjelp av plassering og fartstilpasning skaffer seg nødvendig handlingsrom i forhold til veikant og møtende trafikk
 - d) gjør rede for presis kjøreteknikk og kjøremåte i kurver
4. *velge sikre kjøremåter inn mot, i og mellom vegkryss, på flerfeltsveg og i envegsregulerte gater i alle typer trafikkmiljø ved at eleven*
 - a) *kjører i henhold til vegoppmerking og skilt eller annen anvisning som regulerer trafikken*
 - b) *identifiserer, tar hensyn til og velger sikre kjøremåter i situasjoner med særlig risiko for motorsyklister ved kjøring i tett trafikk*
5. *velge sikre og effektive kjøremåter ved innkjøring på og avkjøring fra større veg ved at eleven*
 - a) *identifiserer og beskriver vegens beskaffenhet og utforming, og anvender og behersker presis kjøreteknikk ved kjøring i kurver*
 - b) *kjenner igjen og tar hensyn til særlige risikoforhold for motorsyklister ved kjøring i landevegsmiljø*
6. *kjøre selvstendig, bruke en systematisk observasjonsteknikk som gir overblikk, velge kjøremåter som ivaretar sikkerheten for fører, passasjer, andre trafikanter og avvikle trafikken på en effektiv måte.*

Elever som skal erverve førerrett i klasse A og A2 skal gjennomføre sikkerhetskurs i presis kjøretøyteknikk, jf. § 9-7

Eleven skal ved avslutningen av trinn 3 gjennomføre veiledningstime i samsvar med § 7-5.

§ 9-5 overskrift og tredje ledd skal lyde:

§ 9-5 *Trinn 4: Avsluttende opplæring - klassene A1, A2 og A*

Eleven skal gjennomføre sikkerhetskurs på veg for den aktuelle klassen jf. §§ 9-6, 9-8 og 9-9.

§ 9-6 skal lyde:

Kurset er på 4 undervisningstimer, hvorav 3 timer skal være praktisk kjøring.

Resterende tid fordeles til planlegging, refleksjon og oppsummering.

Eleven skal

1. *planlegge en sammenhengende kjøretur og ta hensyn til særlige forhold knyttet til kjøreturen*

2. kjøre selvstendig, sikkert og effektivt over lengre strekninger i krevende og variert miljø, å beskrive og begrunne sin kjørestrategi
3. reflektere over og vurdere egen kompetanse som motorsyklist

§ 9-7 overskrift og tredje ledd skal lyde:

§ 9-7 Sikkerhetskurs i presis kjøreteknikk – klasse A2 og A

Eleven skal

1. *kjenne kursets mål og organisering, og bli bevisst sine egne forventninger når kurset begynner*
2. *utvikle forståelse for en presis kjøreteknikk som basis for all kontroll med motorsykkelen under kjøring*
3. *kjenne til de fysiske og psykiske begrensninger hos mennesket som har betydning for motorsykkelførere og kunne forklare hvordan føreren kan ta hensyn til dette i praktiske situasjoner*
4. *bli bevisst på at motorsykkelkjøring er krevende og at gjentatt øving er nødvendig for å motvirke instinktive feilhandlinger*
5. *videreutvikle sin kjørekompetanse ved å*
 - a) *bremse motorsykkelen effektivt med stabil kurs ved hjelp av god forankring/sittestilling og blikkbruk fra 80 km/t til 0 km/t på rett strekning og fra om lag 50 km/t til gangfart i høyre- og venstresving, i begge tilfeller med angitt bremsestart*
 - b) *styre motorsykkelen presist med god forankring, riktig blikkbruk, styrekommando til riktig tid og nødvendig gasskontroll. Ved fart på om lag 40 km/t ha en god kurveteknikk ved kjøring i halvsirkel eller sirkel med kurveradius på minst 10 meter, eventuelt tilsvarende naturlig kurve.*
6. *oppleve sammenhengen mellom godt utviklede ferdigheter og kjøre glede.*

§ 9-8 skal lyde:

§ 9-8 Sikkerhetskurs på veg klasse A2

I klasse A2 består sikkerhetskurs på veg av totalt 5 timer, hvorav 4 timer skal være sammenhengende praktisk kjøring. Resterende tid fordeles til planlegging og refleksjon og oppsummering

Eleven skal

1. *planlegge en sammenhengende kjøretur og ta hensyn til særlige forhold knyttet til kjøreturen*
2. *kjøre selvstendig, sikkert og effektivt over lengre strekninger i krevende og variert miljø, å beskrive og begrunne sin kjørestrategi*
3. *oppfatte og vurdere trafikksituasjoner hvor motorsyklister er spesielt ulykkesutsatt*
4. *reflektere over og vurdere egen kompetanse som motorsyklist.*

Gjeldene § 9-8 til § 9-11 blir henholdsvis § 9-9 til 9-12.

§ 9-9 skal overskrift og femte ledd skal lyde:

§ 9-9 Sikkerhetskurs på veg klasse A

Eleven skal

1. *vurdere og ta stilling til ulike løsninger i en gitt problemstilling, gjøre rede for sitt syn og begrunne dette*
2. *drøfte og ta stilling til begrepet risiko og hvordan motorsyklister kan påvirke sitt eget risikonivå*
3. *drøfte og ta stilling til begrepet kjørestrategi*

4. planlegge en sammenhengende kjøretur og vurdere og ta hensyn til særlige forhold knyttet til kjøreturen
5. kjøre selvstendig, sikkert og effektivt over lengre strekninger i krevende og variert miljø, og beskrive og begrunne sin kjørestrategi
6. oppfatte og vurdere trafikksituasjoner hvor motorsyklister er spesielt ulykkesutsatt
7. anvende en presis kjøreteknikk
8. reflektere over og vurdere egen kompetanse som motorsyklist og vise evne og vilje til ettertanke og selvkritisk vurdering
9. drøfte begrepet kjøredyktighet, vurdere egne sterke og svake sider som motorsyklist og velge ut områder med utviklingsmuligheter.

§ 9-10 skal lyde:

Ved utvidelse fra klasse A1 til A2 skal eleven gjennomføre *veiledningstime* og obligatoriske kurs for klasse A2 på trinn 3 og 4.

§ 9-11 skal lyde:

Ved utvidelse fra klasse A1 til A skal eleven gjennomføre *veiledningstime* og obligatoriske kurs for klasse A på trinn 3 og 4.

Ny § 9-12 skal lyde:

§ 9-12 *Utvidelse fra klasse A2 til A*

Ved utvidelse fra klasse A2 til klasse A skal eleven gjennomføre obligatorisk kurs.

Dokumentert fullført obligatorisk kurs, som består av minst 7 timer sikkerhetskurs på veg ved utvidelse fra klasse A2 til A, gir rett til førerett i klasse A.

Førerett i klasse A, på bakgrunn av dokumentert fullført obligatorisk kurs ved utvidelse fra A2 til A, forutsetter to års førerett i klasse A2. Kurset kan tidligst påbegynnes når eleven har ett års førerrett i klasse A2.

Elever fylt tjuefire år med mindre enn to års førerrett i klasse A2, kan erverve førerrett i klasse A ved å gjennomføre minst 7 timers obligatorisk kurs og praktisk prøve.

Ny § 9-13 skal lyde:

§ 9-13 *Obligatorisk kurs ved utvidelse fra klasse A2 til A*

Kurset er på minst 7 timer hvorav minst 4 timer er praktisk øving. Minst 2 timer benyttes til bevisstgjøring og planlegging, refleksjon og oppsummering. Undervisningen skal så langt det er mulig organiseres slik at kurset fremstår som en helhet for eleven.

De praktiske øvingene gjennomføres ved at eleven kjører alene på motorsykkelen. Dette betinger at lærer benytter ledsagermotsykel og kommunikasjonsutstyr.

Lærer kan maksimalt undervise 3 elever om gangen.

Ut fra sin erfaring med motorsykelkjøring skal eleven

1. kjenne til motorsyklisters ulykkesutsatthet
2. dele erfaringer med vekt på egen kjørestrategi
3. planlegge en sammenhengende kjøretur med vekt på egne utviklingsmuligheter
4. vise tilstrekkelige tekniske kjøreferdigheter til å ha utbytte av kurset
5. kjøre selvstendig, sikkert og effektivt over lengre strekninger i krevende og variert miljø, og beskrive og begrunne egen kjørestrategi
6. under kjøringen oppfatte og vurdere trafikksituasjoner hvor motorsyklister er spesielt ulykkesutsatt
7. reflektere over og vurdere egen kompetanse som motorsyklist og vise evne og vilje til ettertanke og selvkritisk vurdering.

§ 30-1 overskrift, første til femte ledd første setning skal lyde:

§ 30-1 *Førerprøve klassene A1, A2 og A*

Førerprøven for motorsykkel består av en teoretisk og en praktisk prøve. Ved utvidelse fra klasse A1 til A, *A1 til A2 og A2 til A* avlegges kun praktisk prøve.

Den praktiske prøven til klasse A1 skal avlegges på lett motorsykkel uten sidevogn. Motorsykkelen skal ha slagvolum på minst 120 cm^3 , konstruktiv hastighet på minst 90 km/ t.

Den praktiske prøven til klasse A2 avlegges på motorsykkel uten sidevogn. Motorsykkelen skal ha slagvolum på minst 400 cm^3 , en effekt på over 25 kW og en konstruktiv hastighet på minst 100 km/t.

Den praktiske prøven til klasse A avlegges på motorsykkel uten sidevogn. Motorsykkelen skal ha et slagvolum på minst 600 cm^3 , en effekt på over 40 kW og en konstruktiv hastighet på minst 100 km/ t.

Kjøretøy til førerprøve for klasse A1, A2 og A skal ha følgende tillegg utstyr:

§ 30-1 nåværende femte til syvende ledd blir henholdsvis sjetten til åttende ledd.

§ 31-3 nytt syvende ledd skal lyde:

Bestått teoretisk prøve i klasse A før 19. januar 2013 anses som bestått teoretisk prøve i klasse A og A2 etter 19. januar 2013.

II

Endringen trer i kraft 19. januar 2013.

Klassene B kode 96 og BE

I

I følgende bestemmelser skal klassene B kode 96 tilføyes §§ 4-4, 5-8 overskrift, 6-10, 27-1.

§ 4-4 tredje ledd skal lyde:

Tilhenger til bruk ved opplæring i klasse B kode 96 og BE skal være minst 2 meter høy, 1,8 meter bred i hele høyden, være lukket og ha en tillatt totalvekt på minst 1500 kg. Den skal være lastet med ett eller flere kolli som til sammen veier minst 300 kg. Aktuell totalvekt skal være minst 1200 kg.

§ 11-10 skal lyde:

§ 11-10 Utvidelse fra klasse B til klasse B 96

Ved utvidelse fra klasse B til klasse B kode 96 skal eleven gjennomføre trafikkopplæring som for klasse BE, jf. kap. 12.

Dokumentert fullført obligatorisk opplæring, som i det minste består av veiledningstimer i trinn 2 og 3, kurs i sikring og merking av last - klassene B kode 96, BE, T, DIE og DE og sikkerhetskurs på veg - klassene B kode 96 og BE, gir rett til førerett i klasse B kode 96.

§ 12-3 andre og tredje ledd skal lyde:

Elvene skal ha så god teknisk kjøreferdighet at oppmerksomheten kan flyttes fra eget kjøretøy til trafikkbildet og samhandlingen med andre trafikanter. *Eleven skal forstå behovet for sikkerhetskontroll og lastsikring. I tillegg skal eleven vurdere sin egen ferdighet i å bruke bil med tilhenger og oppdage mangler ved kjøretøyet.*

Eleven skal

- 1. ha kunnskap om risiko i tilknytning til å kjøre med bil og tilhenger*
- 2. ha grunnleggende kunnskap om lastsikring*
- 3. kunne kople til og fra tilhengeren og utføre aktuelle sikkerhetskontroll*
- 4. kunne vurdere plassbehov ved kjøring rett fram og i sving, og kjøre vogntoget i mot- og utforbakke.*
- 5. kunne rygge rett bakover og i sving og kjenne førerens ansvar og plikter i forbindelse med rygging.*

§ 12-4 tredje ledd skal lyde:

Eleven skal

- 1. ha systematisert og automatisert informasjonsinnhenting*
- 2. kunne kjøre tydelig, effektivt og sikkert i variert terreng.*
- 3. kunne vurdere snuplasser, snumåter og bruk av medhjelper*
- 4. kunne kjøre selvstendig i variert trafikkmiljø på en måte som gir god samhandling med andre trafikanter og samtidig er økonomisk og miljøvennlig.*

§ 12-5 tredje ledd skal lyde:

Eleven skal gjennomføre kurs i sikring og merking av last - klassene B kode 96, BE, DIE, DE og T i samsvar med § 27-1 og sikkerhetskurs på veg - klassene B kode 96 og BE i samsvar med § 12-6 og 12-7. Sikkerhetskurs på veg - klassene B kode 96 og BE er på 3 timer. Kurset i sikring av last kan også tas på trinn 2 eller 3 når dette er mest hensiktsmessig.

§ 12-6 skal lyde:

§ 12-6 *Sikkerhetskurs på veg - klassene B kode 96 og BE*

Kurset er på 3 undervisningstimer. Hver elev skal ha minst 2 timer praktisk øving. Resterende tid disponeres til forventninger og mål, planlegging av kjørerute og oppsummering og refleksjon med medelever i klasserom. Praktisk øving kan gjennomføres med inntil 2 elever i bilen. Øvrig undervisning kan gjennomføres med inntil 16 elever.

Ny § 12-7 skal lyde:

§ 12-7 *Kursmål for sikkerhetskurs på veg – klassene B kode 96 og BE*

Eleven skal gjennom opplevelse og erfaring videreutvikle sin kompetanse til å opptre slik at ulykker unngås.

Eleven skal

1. planlegge kjøreruta
2. forstå risikoen ved å kjøre personbil med tilhenger i ulike trafikkmiljø
3. utvikle sin kjørekompetanse, spesielt med tanke på oppfatting av risikosituasjoner, planlegging av møteing, å bli forbikjørt, vurdering av snuplass og måte å snu på, og økonomisk kjøring
4. kunne sette ord på egne erfaringer og med bakgrunn i disse kunne vurdere sin egen kjøredyktighet til å kjøre bil med tilhenger og muligheter for forbedring.

Ny § 12-8 skal lyde:

§ 12-8 *Utvidelse fra klasse B kode 96 til klasse BE*

Ved utvidelse fra klasse B kode 96 til klasse BE gjennomføres praktisk prøve.

§ 30- 3 andre ledd syvende, åttende setning, niende setning og ny tiende setning skal lyde:
Tilhengeren skal være minst 2 meter høy, minst 1,8 meter bred i hele høyden, være lukket og ha en tillatt totalvekt på minst 1500 kg. Det forutsettes at det ikke er mulig å ha utsyn bakover fra førerplassen uten å måtte bruke sidespeilene. Tilhengeren skal være lastet med ett eller flere kolli som til sammen veier minst 300 kg. Aktuell totalvekt skal være minst 1200 kg.

§ 31-3 andre ledd skal lyde:

Tilhenger som ikke tilfredsstillter de tekniske spesifikasjoner som kreves i klasse BE, men som var i bruk til førerprøven eller som lærevogn i klasse BE 1. juli 2012, kan benyttes fram til 1. januar 2018. Den skal være lastet med ett eller flere kolli som til sammen veier minst 300 kg. Aktuell totalvekt skal være minst 800 kg.

Gjeldende § 31-3 andre til sjetten ledd blir henholdsvis tredje til syvende.

II

Endringen trer i kraft 19. januar 2013.

Andre endringer

I

§ 6-1 tredje ledd og fjerde ledd skal lyde:

Undervisningspersonell må ha tilstrekkelige norskkunnskaper til å kunne utføre yrket sitt på en tilfredsstillende og forsvarlig måte.

Trafikklærer som ikke lenger fyller kravene til helse eller vandel plikter å melde fra om dette til regionvegkontoret.

Gjeldende § 6-1 fjerde ledd blir femte ledd

§ 6-2 første ledd, ny bokstav d) og andre ledd siste setning skal lyde skal lyde:

d) ha tilstrekkelige norskkunnskaper til å kunne utføre yrket sitt på en tilfredsstillende og forsvarlig måte.

Godkjenning av utdanning og praksis fra land utenfor EØS-området kan gis av Regionvegkontoret. Godkjenning forutsetter bestått egnethetsprøve. Det kan også settes vilkår om gjennomføring av prøveperiode.

§ 6-13 andre ledd siste setning skal lyde:

Godkjenning av utdanning og praksis fra land utenfor EØS-området kan gis av Regionvegkontoret. Godkjenning forutsetter bestått egnethetsprøve. Det kan også settes vilkår om gjennomføring av prøveperiode.

II

Endringen trer i kraft 1. november 2012.